

منطق

۱- گزینه «۳» - در حالت «عموم و خصوص مطلق» مصادیق یک مفهوم عام تر و مصادیق مفهوم دیگر خاص تر است. در حالت «عموم و خصوص مطلق» سه قضیه حملی به دست می آید.

که با توجه به مثال فوق، عبارتند از: «هر ایرانی آسیایی است.»

«برخی آسیایی‌ها ایرانی هستند.» / «برخی آسیایی‌ها ایرانی نیستند.»

در عموم خصوص مطلق یک دایره از دیگری بزرگ تر است.

(خدابخش) (درس سوم - مفهوم و مصداق - نسبت‌های چهارگانه) (دشوار)

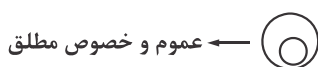
۲- گزینه «۱» - دو دایره متقاطع: «گره و سفید»

دو دایره متخارج: «شریک الباری و واجب الوجود»

دو دایره متداخل: «گیاه و گل»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «گره و سفید» (عموم و خصوص من وجه)، «پرنده و آتش» (تباين) و «تبر و کمان» نیز (تباين) است.

گزینه «۳»: «سیاه و پرنده» (عموم و خصوص من وجه)، «انسان و متفکر» (تساوی) و «سنگ و آتش» (تباين) است.

گزینه «۴»: «مثلث و شکل سه ضلعی» (تساوی)، «دانش‌آموز و ایرانی» (عموم و خصوص من وجه) است.

(خدابخش) (درس سوم - مفهوم و مصداق - نسبت‌های چهارگانه) (متوسط)

۳- گزینه «۲» - رابطه «سیب و میوه»، رابطه «عموم و خصوص مطلق» است.

در این رابطه، یکی از این دو دایره ممکن است از دیگری بزرگ تر باشد و تمامی مصادیق دیگری را شامل می‌شود.

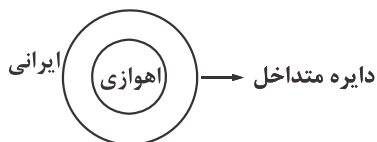
مانند: هر سیبی میوه است. زیرا میوه مفهومی عام تر نسبت به مفهوم سیب است. از رابطه «عموم و خصوص مطلق» سه قضیه ساخته می‌شود.

هر سیبی میوه است / برخی میوه‌ها سیب هستند / برخی میوه‌ها سیب نیستند.

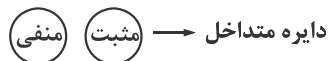
(خدابخش) (درس سوم - مفهوم و مصداق - نسبت‌های اربعه) (دشوار)

۴- گزینه «۴» - بررسی گزینه‌ها:

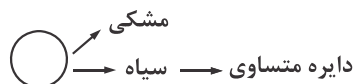
گزینه «۱»: «ایرانی و اهوازی»، عموم و خصوص مطلق است.

گزینه «۲»: «مثبت و منفی»، حالت «تباين» است.

گزینه «۳»: «سیاه و مشکی»، حالت «تساوی» است.

گزینه «۴»: «شیرازی و شاعر»، حالت «عموم و خصوص من وجه» است.

(خدابخش) (درس سوم - مفهوم و مصداق - نسبت‌های چهارگانه) (متوسط)

۵- گزینه «۳» - الف) واضح نیست / ب) دوری است / ج) مانع نیست

در تعریف باید از واژه‌های آشنا استفاده کنیم. در تعریف نباید از واژه‌هایی استفاده کنیم که درک خود آن واژه‌ها، سخت‌تر از درک مفهومی باشد که می‌خواهیم تعریف کنیم. (واضح بودن)

تعریف باید تمامی مصادیق مفهوم مجهولی که می‌خواهیم تعریف کنیم را در بر بگیرد، نه این که برخی از مصادیق مجهول را شامل شود و برخی دیگر را در نظر نگیرد. (جامع و مانع)

تعریف نباید دوری باشد. تعریف یک چیز با استفاده از خودش (تعریف شی به خود) را تعریف دوری می‌نامند که تعریفی نادرست به شمار می‌آید.

تعریف به متضاد یک چیز هم نوعی تعریف دوری است. مانند: سلامتی: فقدان بیماری

(خدابخش) (درس سوم - اقسام و شرایط تعریف - شرایط تعریف صحیح) (متوسط)

۶- گزینه «۱» - الف) تعریف مفهومی است. در تعریف مفهومی، از مفهوم «عام» شروع می‌کنیم و سپس مفهوم «خاص» را به کار می‌گیریم. تعریف فلز، تعریف «مفهومی» از نوع تعریف یک مفهوم با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی خاص آن شی (امر خاص) می‌باشد.

ب) تعریف از طریق ذکر مصادیق: در تعریف ذکر مصادیق، به ذکر نمونه‌ها یا تصاویری از مصادیق واژه مورد نظر یا مواردی شبیه به آن می‌پردازیم.

ج) تعریف لغوی است. در تعریف لغوی از لغات و اصطلاحات مترادف و آشنا برای شنونده استفاده می‌شود.

(خدابخش) (درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - اقسام تعریف) (آسان)

۷- گزینه «۲» - در تعریف باید شرط واضح بودن را رعایت کرد، یعنی از واژه‌های آشنا استفاده کرده و از الفاظ مبهم، نامانوس و استعاره و ابهام استفاده نکنیم. اگر تعریف دوری باشد، ذهن دچار مغالطه «تعریف دوری» شده است.

هرگاه مفهومی را به وسیله خودش تعریف کنیم. تعریفی دوری ارائه کرده‌ایم.

مانند: گذر زمان = سپری شدن زمان

(خدابخش) (درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - شرایط تعریف) (آسان)

۸- گزینه «۴» - جامع بودن یعنی شامل بودن. تعریفی که ارائه می‌کنیم باید شامل تمامی مصادیق آن چیزی باشد که قصد تعریفش را داریم. در مثال اول: می‌پرسیم که آیا همه مسلمانان شیعه به ۱۲ امام عقیده دارند. پاسخ، خیر است، چون شیعه ۶ امامی هم هست و این تعریف جامع نیست چون، شامل ایشان نمی‌گردد. تعریف دوم «دایره: شکل منحنی» مانع نیست زیرا اشکال دیگری هم هستند که منحنی باشند.

مانع بودن: تعریفی مانعی است که مصادیقی غیر از مصادیق آنچه که قصد تعریفش را داریم در بر نگیرد، یعنی مانع اغیار باشد.

(خدابخش) (درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - شرایط تعریف درست) (متوسط)

۹- گزینه «۱» - الف) «حیوان: جسم نامی حساس» این تعریف مفهومی است و جامع و مانع است و ایرادی ندارد. «جسم نامی» مفهوم عام برای حیوان است و «حساس» مفهوم خاص حیوان، تعریف جامع و مانع است.

ب) «بوطیقا: فن شعر»، تعریف لغوی است و معنای واژه گفته شده است و ایرادی ندارد.

(خدابخش) (درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - شرایط تعریف صحیح) (متوسط)

۱۰- گزینه «۲» - از آن‌جا که هدف از تعریف کردن، شناساندن مفاهیم و تصورات مجهول برای شنونده است، در بیشتر موارد ارائه مجموعه‌ای از چند نوع مختلف از تعریف، به معرفی بهتر یک مفهوم کمک می‌کند.

مثال: انتشارات، جمع انتشار و نشر (تعریف لغوی)، سازمانی است که فرآیند تولید کتاب را بر عهده دارد. (تعریف مفهومی)

مانند: انتشارات سمت، انتشارات مدرسه و ... (تعریف از طریق ذکر مصادیق)

(خدابخش) (درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - ترکیب انواع تعریف با یکدیگر) (متوسط)